

ΓΑΛΗΝΟΣ

ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΙΑΡΥΘΕΝ ΤΩ 1879 ΥΠΟ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ, ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗ, ΜΑΚΚΑ, ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑ

ΚΑΙ

ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

Α. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ.

ΕΤΟΣ ΟΓΔΟΟΝ

ΤΟΜ. ΔΕΚΑΤΟΣ ΕΚΤΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. Γ. ΠΑΣΣΑΡΗ

—
1886

ΓΑΛΗΝΟΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΩ 1879 ΥΠΟ ΤΩΝ ΙΑΤΡΩΝ

Α. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ, Σ. ΣΚΙΑΔΑΡΕΣΗ, Ν. ΜΑΚΚΑ, Ν. ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑ

ΚΑΙ ΝΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

Α. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΠΡΟΚΑΛΗΡΩΤΕΑΣ

Διὰ τὸ ἐξωτερικὸν . . Δρ. Ν. 20.

» » ἐσωτερικὸν . . » » 15

» τοὺς κκ. Φοιτητάς » « 8.

ΣΥΣΔΡΟΜΗΤΑΙ ΕΠΤΡΑΦΟΝΤΑΙ.
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ ΓΑΛΗΝΟΥ

Ὅδεος Πινακτῶν

Ἀριθμὸς 8.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Περιγραφή τῆς ἐν Παρίσις ἐκθέσεως ἀστικῆς ὑγιεινῆς (exposition d'hygiène urbaine), ὑπὸ Ἰωάννου Χρ. Βάμβα, καρέδρου τοῦ Ἰατρ. συνεδρίου. (Συνέχ.). — Ἀκαδημία τῆς ἰατρικῆς ἢ ἐν Παρίσις. Λευκωματῖναι μύτικαι (Συνέχ.). — Παρατηρήσεις τινὲς περὶ τῆς ἀρτίως ἐκδοθείσης συγγράμῃς τοῦ ἱατροῦ Σπυρ. Γ. Κανέλλη, ὑπὸ Γ. Θεοφανίδου (ἐν Ἀγγρίῳ) (Συνέχ.). — Θεραπεία παροξυσμοῦ ἀρθρίτιδος. — Πυριδίνη ὡς ἀντισταθμικόν. — Θεραπεία τῆς ἐπιλοχείου ἐκλαμψίας. — Σπαρτείνη κατὰ καρδιακῶν παθῶν. — Βιβλιοποιήσεις. — Βιβλ. δελτίον.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΤΗΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
(EXPOSITION D'HYGIÈNE URBAINE).

ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΧΡ. ΒΑΜΒΑ, Καρέδρου τοῦ Ἰατρ. συνεδρίου.

(Συνέχεια. ἴσα σελ. 177).

XIV. — Διόφρα.

Ἐν τῇ ὑποδιαίρεσει ταύτῃ ἐπεθύμουν νὰ περιγράψω πολλὰ τῶν ἐκθεμάτων χρησίμων εἰτε πρὸς τὴν ὕγιεινὴν τῶν πόλεων εἰτε πρὸς τὴν ὕγιενὴν τῶν ἀτόμων, ἀτινα δὲν ὑπάρχοντι εἰς οὐδεμίαν τῶν ὑποδιαίρεσεων ὡς ἀπ' ἀρχῆς παρεδέχον· ἀλλὰ τοῦτο ἤθελε καταστήσει τὴν

ΓΑΛ. ΤΟΜ. ΙΣΤ'.

περίγραφὴν μου λίαν μακράν." Ὡς, περιορισθὼ λοιπὸν μόνον εἰς τὸ νὰ ἀναφέρω ὀλίγιστά τινες, διὰ τὰ ὁποῖα ἡ μνήμη με βοηθεῖ.

Τὸ ζήτημα τῆς καταργήσεως τῶν νεκροταφείων καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐνταφιασμοῦ τῶν νεκρῶν διὰ τῆς καύσεως αὐτῶν ἐν καταλήλοις μηχανήμασιν, ἐγράφη ἤδη ἐν τῇ ἡμερησίᾳ διατάξει οὐχὶ μόνον ἀπάντων σχεδὸν τῶν ἐπιστημονικῶν σωμάτων καὶ συλλόγων τῆς Βορείας καὶ Δυτικῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλὰ καὶ κατέστη σχεδὸν ἡ πρόκειται νὰ καταστῇ μέρος τῆς νομοθεσίας τῶν εὐνομούμενων κρατῶν. Ἐάν τις ἀναλογισθῇ ὅποια κακὰ ἡ σήψις τῶν νεκρῶν ἐνταφιαζομένων ἐν τῇ γῇ ἐπιφέρει, οὐχὶ μόνον εἰς τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀέρα καὶ εἰς τὰ πόσιμα ὕδατα τῶν πόλεων παρὰ τὰς ὁποίας τὰ νεκροταφεία ἰδρύθησαν, ἔάν τις καταλογίσῃ εἰς βάρος αὐτῶν τὴν ἀνάπτυξιν τινῶν λοιμωδῶν νοσημάτων σποραδικῶς ἢ καὶ ἐπιδημικῶς καταλαμβάνοντων τὰς πόλεις ἢ καὶ τὰ χωρία, βεβαίως θὰ ἔλθῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι καὶ πλεον νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος, δι' οὗ νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἐξαφάνισις τῶν νεκρῶν ἀνεὺ προσκρούσεως εἰς τὰ ἔθνη τὰ θρησκευτικὰ καὶ τὰ κοινωνικὰ τῶν λαῶν, πρὸς δὲ καὶ μετὰ συμβιβασμοῦ πρὸς τὰς ἀπειθήσεις, αἱ ἡ Δικαιοσύνη τῶν κρατῶν σχετικῶς πρὸς αὐτοὺς, δυνατόν νὰ ἔχῃ (*). Ἐν τῇ Ἐκθέσει λοιπὸν ταύτῃ εἶχον ἐκτεθῇ δείγματα κλιβάνων, δι' ὧν ἡ καύσις τῶν νεκρῶν ἐκτελεῖται ἀνεὺ οὐδεμιᾶς ἐκ μέρους τῶν αἰσθητέων ἀντιλήψεως πάντων τῶν προϊόντων αὐτῆς καταναλισκόμενων ἐντὸς τῶν μηχανημάτων. Ὡς ἀποτέλεσμα δὲ ταύτης περικλίδεται μετὰ χρονικὸν διάστημα διαφέρειν κατὰ τὸ διάφορον σύστημα ἀπὸ 1 ὥρας καὶ 10 λεπτῶν μέχρι δύο ὥρων, πόσον τι τέρας, προώριζόμενον νὰ χρησιμεύτῃ ὡς τὸ σεβαστὸν ὑπόλειμμα ἐν τῇ οἰκογενειακῇ μνήμῃ.

ὑπὸ τοῦ Οὐνιῆ ἐξετέθησαν δείγματα στεγανῶν φερέτρων ἐκ μεταλλοῦ ἢ ἐξ ὕλου καταλλήλων πρὸς μεταφορὰν νεκρῶν ἀπὸ τόπου εἰς

(*) Ἀπὸ τῆς παρελθούσης δεκαετηρίδος ἐκ τῆς πόλεως Μιλάνου διὰ τῶν ἀκαταπονήτων προσπαθειῶν ἀνδρῶν σεβαστῶν καὶ μεγάλης ἐπιστημονικῆς καὶ πολιτικῆς ἀξίας, ὡς τῶν λατρῶν Cristoforo καὶ Pini, τοῦ γεροῦσιαστοῦ καὶ καθηγητοῦ Canloni καὶ ἄλλων, ἡ διάδοσις τῆς ἰδέας πρὸς καὶ τῶν νεκρῶν χάριν τῆς δημοσίας υγιείας ἐπέβεβη καὶ ἐρριζώθη θερμότερα καὶ ἔλθῃ τὴν Ἰταλίαν, μετροῦσα ἤδη εἰς ἑκατομμύρια τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς. Τελευταῖον ὅμως, καὶ ἡ μοῖ ἐπιστέλλουσιν ἐκ τοῦ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ γραφείου τῆς κεντρικῆς διεθνούς ἐπιτροπείας, ἧς ἔχω τὴν τιμὴν ἀπὸ τοῦ ἔτους 1880 ν' ἀποτελῶ μέλος, ὁ Πάπας δι' ἐγκυκλίου πρὸς τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς τῆς Ἰταλίας διατάσσει νὰ μεταχειρισθῶσι πᾶν μέσον ὅπως παρεμποδισθῇ ἡ διάδοσις τῶν περὶ καύσεως τῶν νεκρῶν καποιοτήσεων. Φρονούμεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι αἱ ἀντενέργειαι αὗται θὰ ναυγῶσι, διότι ἔχομεν πεποιθήσιν εἰς τὴν ἀκατάπαυστον μέριμναν μεθ' ἧς ὁ πλείστος σχεδὸν ἐπιστημονικὸς κόσμος ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἀλλοῦ ἐργάζεται ὑπὲρ τῆς γενικῆς ὡς τῆς ἰδέας τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν.

τόπον. Ὑπὸ ἄλλων δὲ ἐκτεθῶν ἐξετέθησαν δείγματα τοιούτων ἐκ διαφόρων σκληρῶν ξύλων.

Ἐν τοῖς διακρίσμασι τῶν νοσοκομείων εἶχον ἐκτεθῇ συνάμα δείγματα κλινῶν καὶ στρωμνῶν ἐλαστικῶν ἐκ σιδήρου εἰς πλέγματα ἢ εἰς σείρας λεπτῶν ἐλασμάτων κατεσκευασμένων τοσοῦτον προσφυῶς, ὥστε ὁ ἐπὶ τῆς κλινῆς ἐξαπλούμενος οὐδεμίαν ἐνόχλησιν ἐξ αὐτῶν νὰ ὑφίσταται. Ἡ ἀντικατάστασις τῶν μέχρι τοῦδε ἐν χρήσει κοινῶν καὶ ἐλαστικῶν στρωμνῶν, ἐκτὸς τῆς στερεότητος παρέχει διὰ τῶν νέων αὐτῶν ἐκ σιδήρου σπουδαίαν ὡσαύτως ὑπηρεσίαν εἰς τὴν ὕγιεινὴν, διότι αἱ τοιαῦται κλίμακα καὶ εὐκολώτερον καὶ ἐντελέστερον καθαρίζονται καὶ ἀπολυμαίνονται, καὶ ὅς περιστάσεις ἐπ' αὐτῶν ἐνοσηλεύθησαν ἄρρωστοι πάσχοντες μεταδοτικὸν τι νόσημα. — Ἐτέρᾳ τινὶ εἴδῃ στρωμνῶν ἐκτεθέντα παρὰ κλειόμεν, ὡς μὴ περὶ χοντὰ σπουδαίων τὸ ἐνδιαιεῖν καὶ μὴ δυνάμενα νὰ ἐκρηκθῶσιν ἐν τῇ κοινῇ χρήσει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ Η ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

(Συνεδρίασις τῆς 19 Ἰανουαρίου).

Πτωματίνες καὶ μικροβία.

(Συνέχεια. σελ. 181).

Τὰ ἄλλατε τότε συχνὰ δευρὸν φαινόμενα μίαν καὶ μόνην ἀναγνωρίζουσιν αἰτίαν, τὴν δράσιν τῶν ἀτμοσφαιρικῶν φυσαλάτων, ἅτινα ὁ ἀὴρ μετακομίζει ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἕτερον πᾶσχοντα, καταδεικνύονταν οὕτω τὴν *μολυσματικὴν φύσιν* τῆς πυκνότητος καὶ τοῦ ἐρυσιπέλατος ἐννοῶ διὰ τούτων τὴν μεταδοτικότητά διὰ τοῦ ἀέρος ἐνέχοντος τὰ ἄλλατε ὅπ' ἐμοῦ ὀνομασθέντα *μιάσματα*, καὶ ἅτινα βραδύτερον ἐπωνομάσθησαν *μολυσματὸσποροι*.

Τῷ 1870 κατέδειξα τὴν παθογένειαν ταύτην τῶν δύο βρειῶν τῆς χειρουργικῆς πηλίας, ἀποδείξας ὅτι ἀποδοῦνται αὗται προφυλακτομένων τῶν τραυματικῶν ἐπιφανειῶν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾷ φυσαλάτων.

Ἐν μάλιστα προέτειναν ἑτέρας παθογόνους αἰτίας, τὸ τῶν μικροβίων δόγμα παρέμεινεν ἀπόσπλητον διὰ τὴν σφαιμίαν.

Ἐλπίζω ὅτι αἱ σπουδαίαι τοῦ Gaullier ἐρευνᾶς θὰ καρποφορήσωσιν ὁφείλω ὅμως νὰ δηλώσω ὅτι μ' ὄλον τὸ σπουδαῖον καὶ ἐπιβάλλον τῶν ἐρευνῶν ταύτων δὲν δυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν τὴν τυραννίαν τῶν μικροβίων.

Συμφωνῶ πρὸς τὸν Peter, ὅτι οὗτος διὰ τῆς φράσεως τυραννίης τῶν μικροβίων νοεῖ τὴν κατάρχησιν, ὅν ὅμως διορᾷ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῶν πτωματινῶν καὶ λευκοματινῶν τὴν καταδικὴν τοῦ δόγματος τῶν μικροβίων ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ιατρικὴν, φρονῶ δὲ παρενόχσει τὸν Gauthier οὐδόλως ἀξιοῦντα νὰ ἐξηγήσῃ τὰ συνήθη τοῖς μεγάλαις τραύμασι φαινόμενα διὰ τῆς δράσεως τῶν νέων ἀλλοχοειδῶν.

Χωρὶς τῆς κατατροφῆς τοῦ οἰκοδομήματος εἰς δ' ἔθετα τὸν πρῶτον λίθον ὑπάρχει στάδιον μέγα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς νέας ἀνακαλύψεως.

Εἰς τὸ ἄρθρον *Σηψαιμία* ἐν τῷ λεξικῷ τῆς πρακτικῆς Ιατρικῆς εἶπον ὅτι αἱ πτωματίναι, αἵτινες κτείνουσιν ὅπως καὶ τὰ φυτικὰ ἀλλοχοειδῆ, δὲν ἐξηγοῦσι τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐρυσιπέλατος καὶ τῆς πυαιμίας, ἀλλ' οὐχ' οὕτως ἔχει καὶ διὰ τὸν τέτατον.

Οἱ Gianetti καὶ Corona ἀληθῶς παρετήρησαν εἰς τοὺς κύνας τὴν ἀπώλειαν τῆν μυϊκῆς συστατικότητος, προηγουμένως ὅμως ταύτης συσπᾶσις, εἰς δὲ τὰ ἐπὶ τῶν βατράχων πειράματα αὐτῶν παρετήρησαν τεταρτικούς σπασμούς ταχέως παρακολουθουμένους ὑπὸ μυϊκῆς χυνώσεως.

Τὸ αὐτὸ ἀπὸ λεγόμενον γαγγραινώδες ἐρυσίπελας, ὅπερ δὲν εἶναι καθαρὸν ἐρυσίπελας καὶ ὅπερ νεκρώνει τοὺς ἰστούς, ὡς μέγλη τοῦ δόσις, βεβαίως ἐξηγεῖται διὰ τῆς δράσεως τῶν πτωματινῶν· μοι ἐπηλθε δὲ ἡ ἰδέα αὕτη διότι παρετήρησα συνεπείᾳ δόγηματος ἰσθδίων ὄψεων ἀναπτυσσόμενα εἰς τοὺς παθόντας οἰδήματα καὶ ἐμφυτήματα ὡς κατὰ τὴν νεκρώσεως ὑπὸ βλήματος.

Πιθανῶς ἡμέραν τινα αἱ πτωματίναι θὰ διαλευκάνωσι τὸ ζήτημα τοῦ σηπτικοῦ μολύμῃ, ὅστις οὕτως διαφέρει καὶ διὰ τῶν συμπτωμάτων καὶ διὰ τῶν ἀνατομικῶν αὐτοῦ ἀλλοιώσεων τῆς πυαιμίας.

Ἀλλ' ἐκ τῶν παρεκτεθέντων ὅτι ἂν δὲν παραδέχομαι μετὰ τοῦ Ροίε, ὅτι δὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν εἰς τὰ μικρόβια, ἐλπίζω ὅτι αἱ πτωματίναι καὶ αἱ λευκοματίναι εἶναι προωρισμέναι νὰ διαρωτίσῃ τὸ ζήτημα τινὰ τῆς παθολογικῆς ἀξιώσεως μέχρι τοῦ νῦν παραμείναντα. Ἐν τέλει δὲ ἐκφράζω τὸν ὀχυρισμὸν μου διὰ τὰ ἔργα τοῦ Gauthier.

PETER. — Ἐξαιτούμαι συγγνώμην λαμβάνων τὸ δεύτερον ἔσως δὲ καὶ ὅσπαστα τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἔργων τοῦ Gauthier, μετὰ παραινέει ὅπως εἰς τοῦτο ἡ τελευταία αὐτοῦ ἀνακοίνωσις.

Ὁ Gauthier παραδέχεται νόσους παρασιτικάς καὶ μὴ, χάρις δὲ εἰς τὰς προόδους τοῦ παρασιτισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ιατρικὴν τὸ πλῆθος τῶν μὴ παρασιτικῶν νόσων δὴν ἡμέραι ἐλαττοῦται, τῶν δὲ παρασιτικῶν τοῦ νῦν τὸν πολλαπλασιάζεται.

Οὕτω ἡ πνευμονία καὶ ὁ βρουματισμὸς, αἱ δὲ Gauthier μετὰ τῆς Ιατρικῆς τῆς χυδῆς θεωρεῖ ὡς προικηλουμένους ὑπὸ τοῦ ψύχους, θεωροῦνται τοῦ λοιποῦ ὡς νόσοι παρασιτικά.

Οὗτοι ἀγνοεῖ ὅτι ἐν Γερμανίᾳ βυθίσαντες τὴν Πραχέζιον σύριγγαν ἐν πνευμονικῇ ἐντίξῃ ἐξήγαγον ἐξ αὐτῆς πολλοὺς μικροκόκκους, ἐκ τούτου δὲ ἀπέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ πνευμονία εἶναι νόσος παρασιτική καὶ συνεπῶς μαλυματική, ἐπεὶ δὲ ὅμως τὸ ψῆχος ὡς αἴτιον στενοχωρεῖ τὰ νέα ταῦτα δόγματα ἀπορρίπτουσι τὴν δρᾶσιν τοῦ ψύχους.

Καίτοι αἱ ἐρευναι τοῦ Guisolle καταδεικνύουσιν ὅτι κατ' ἐλάχιστον εἰς τὸ τέταρτον τῶν περιπτώσεων (49 πρὸς 205) ἡ δρᾶσις τοῦ ψύχους ὡς αἰτίου εἶναι ἀναμφίλεκτος, διὰ τοῦ παρασιτολόγου, ἡ ἀρνούμενος τὴν δρᾶσιν ταύτην, ἡ τάσσοντας αὐτὴν ὡς ἥσσανα μοῖραν τὸ τοιοῦτον εἶναι ἐλαχίστου λόγου.

Ἀλλὰ φέρ' ἴδωμεν τὰ πράγματα· εἰς περιωρισμένον χώρον, ἐπὶ πλοίου ἐπὶ παραδείγματι, τρεῖς ἄνθρωποι, Α, Β, Γ, συγχρόνως καὶ ἀναμφιβόλως ὑποβάλλονται εἰς τὴν δρᾶσιν ψύχους ὑγροῦ, αἰσθηθῆναι, ἰσχυροῦ, καὶ οἱ τρεῖς προσβάλλονται ὑπὸ πνευμονίας, ὁ μὲν πρῶτος ἔχει ταχέως καὶ εὐκόλως, ὁ δὲ δεύτερος δυσκόλως καὶ βραδέως, καὶ ὁ τρίτος οὐδέποτε· ὁ πρῶτος ὑπέστη πνευμονίαν εἰλικρινή, ὁ δεύτερος πνευμονίαν βαρεῖαν καὶ ἀσυνήθη, καὶ ὁ τρίτος πνευμονίαν κακοήθη, φύσεως καὶ πορείας τυροειδούς· ὁ πρῶτος εἶναι νέος εὐρωστός, ὁν κάματος στιγμιαίως προδεδέσεν οὕτω νοσηρῶς ὥστε κατεβλήθη μὲν ὑπὸ τοῦ ψύχους ἀλλὰ ἔνεκα τῆς ἰσχυρᾶς αὐτοῦ ἰδιοσυστάσεως ἀντέστη εἰς τὸ νοσογόνον αἴτιον καὶ ἐπαθε μόνον εἰλικρινῆ πνευμονίαν, ὁ δεύτερος καίτοι νέος εἰσέτι εἶναι οἰνωπότης ἔχει τὸν ὁργανισμὸν αὐτοῦ κακλονισμένον καὶ συνεπῶς ὑπέκυψεν εἰς βαρεῖαν πνευμονίαν, ὁ τρίτος τέλος εἶναι γέρων μάλλον τοῦ δευτέρου οἰνωπότης διὰ ὑπέστη νόσον κακοήθη καὶ ἀπέθανεν.

Ἄν λοιπὸν τὸ ψῆχος εἶναι ἡ αἰτία (ὡς πράγματι εἶναι), πῶς ὁ Α εἶχε πνευμονίαν ἀτλήν, ὁ δὲ Γ. ἀπὸ μικροκόκκων;

CORNIL. — Μικροκόκκοι ὑπάρχουσι πάντοτε εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις.

PETER. — Καὶ ἂν οἱ μικροκόκκοι εἶναι ἡ αἰτία, πῶς ὁ Α ἐπαθε πνευμονίαν ἀπλήν ὁ δὲ Γ θανατώδην;

Κατὰ τὴν πρώτην ὑπόθεσιν (τὴν τῆς παλαιᾶς Ιατρικῆς παραδεχομένης τὸ ψῆχος ὡς αἰτίαν) ἐπεὶ δὲ εὐρέθησαν μικροκόκκοι ὁ Γ ἐπλάσσετο τοῦ μικροκόκκους αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν δευτέραν ὑπόθεσιν (τὴν τοῦ παρασιτισμοῦ) ὁ Α ἀντέστη εἰς τοὺς κατακτητικούς τούτους μικροκόκκους· οὕτω δὲ φθάνομεν εἰς τὸ δόγμα τοῦ ζωικοῦ αὐτομάτου πλάττοντος τὴν νοσηρὰν ἐπιτηδεύτητα μετετοπίσθη τὸ ζήτημα.

Ὅτι ἀληθεύει διὰ τὴν πνευμονίαν ἀληθεύει ἐπίσης καὶ διὰ τὸν βρουματισμὸν, νόσον γενικὴν ἣν τὰ νῦν τάττουσι μετὰ τῶν παρασιτικῶν νόσων. Τὸ ψῆχος προκαλεῖ τὸν βρουματισμὸν, οὗτος δὲ περιορίζομενος ἐνίοτε εἰς τὰς ἀρθρώσεις λυεῖται εὐχερῶς, ἄλλοτε δὲ ἐπινεμόμενος τὰς βλαβίδας

προκαλεί ένδοκαρδίτιδα, ήτις είναι πρώτη αίτία άλλοιώσεως μελλούτης να λάβη περαιτέρω ανάπτυξιν και ν' αποτελέσῃ τὴν οὕτω ἐκ καλουμένην ὀργανικὴν τῆς καρδίας πάθησιν· ἀλλ' αὐτός οὗτος ὁ ρευματισμὸς τοῦναντίον ἐνίοτε εἰς ἐξησθημένους ἀνθρώπους καὶ παθόντας ἤδη πλειονὰς κατὰβολὰς αὐτοῦ ἀπολήγει εἰς θλαστικὴν ένδοκαρδίτιδα, εἰς τὰ βλαστήματα τῆς ὁποίας εὐρηται μέγα πλῆθος μικροβίων.

Ἐκ τούτου δὲ θεωρήθη ἡ βλαστική ένδοκαρδίτις ὡς νόσος περκαρτική, χωρὶς νὰ σκεφθῶσι τὸ ἀλλόκοτον τῆς ιδέας ταύτης καθ' ἣν θεωρεῖται νόσος ὑπὸ τοῦ φύχου, προκαλουμένη ὡς περκαρτική, καὶ καθ' ἣν τὰ παράσιτα ἐκλέγουσιν ὡς τόπον ἐντοπισμοῦ αὐτῶν μέρος ἐκ τῶν τὰ μέλα κατὰ βάθος κειμένων τῆς οἰκονομίας, μίαν βαλβίδα τῆς καρδίας, βαλβίδα ήτις ὡς ἐκ τῆς λειτουργίας αὐτῆς κινεῖται πάντοτε, καὶ τῆς ὁποίας ἡ ἐπιφανεία καὶ δὴ τὸ ἐλεύθερον αὐτῆς χεῖλος ἀδικλύτως ἀποσαρούμενα ὑπὸ τοῦ ρεύματος τοῦ αἵματος οὐδόλως εἶναι κατάλληλα διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ἀποικίας μικροβίων.

Ἄν δὲ τοῦναντίον διαγραφῇ ἡ ιδέα τοῦ περκαρτισμοῦ, ἂν περιορισθῶμεν μόνον εἰς τὰς γνώσεις τῆς συνήθους παθολογίας τὰ πράγματα κάλλιον ἐξηγούνται· εὐνόητον οὕτως ὅτι αἱ συχναὶ τῶν βαλβίδων κινήσεις, ἡ ἐπανειλημμένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶν πρὸς κρούσεις τοῦ αἵματος αἰτιῶνται εἰδικὸν καὶ ἀδιάκοπον ἐρεθισμόν, ὅστις ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν ἀκκῆς γενικῆς καταστάσεως ἐπάγεται μάλλον ἢ ἥττον ἐκτεταμένον βλαστήματα.

Δυνατὸν ἐν μέτρῳ τῶν βλαστήσεων τούτων νὰ ὑπάρχωσι μικροκόκκοι, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ αίτία τοῦ φαινομένου· τὸ κατ' ἐμὲ θεωρῶ ὅτι οὗτοι προεκλήθησαν ἐκ τῶν ζωτικῶν μεταβολῶν τοῦ ἐπιθηλίου τῶν βαλβίδων, ἐξ οὗ ἐπίσης προέρχονται ἐν τῇ ζωτικῇ ὀργανισμῷ λευκωματινα ἀνάλογοι τοῖς ἀλκαλοειδέσιν καὶ τοῖς ἰοῖς· καὶ δεῖναι ὡς τὰ μὴ ἀερόβια φυράματα· καθ' ἃ κατέδειξεν ὁ Gaullier τὰ κύτταρα ταῦτα δεῖναι ὡς τὰ παράσιτα μετὰ τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν εἶναι παράσιτα.

Ὁ Gaullier φρονεῖ ὅτι ἡ ἱατρικὴ τοῦ μέλλοντος (ἡ τὸ μέλλον τῆς ἱατρικῆς) ἔξει ὡς νέαν βῆσιν τὴν ἀνακάλυψιν τῆς δράσεως τῶν λευκωματινῶν καὶ τῶν ἀποκριτικῶν ὕλων ἐπὶ τὸν ζῶντα ὀργανισμόν· καὶ ἐγὼ μετ' αὐτοῦ τὸ αὐτὸ φρονῶ καὶ ἐλπίζω, φρονῶ μάλιστα ὅτι εὐρεθήσονται τὰ λεγόμενα παθολογία μικρόβια καὶ τὰ θεωρούμενα ὡς παράσιτα ἐν τῇ ἀποκριτικῇ ὕλει. Ὅ,τι εἶναι ἤδη κτήμα τῆς ἐπιστήμης, χάρις εἰς τὰ ἔργα τοῦ Gaullier, εἶναι ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ κατὰδεξις τοῦ κατὰ φύσιν σχήματος τῶν λευκωματινῶν κατὰ τὴν ζωὴν, διὰ τῶν λειτουργιῶν τῆς ζωῆς, διὰ τῆς ἰδίας ἐνεργείας τῆς λειτουργίας τῶν κυττάρων τῶν ἱστῶν ἡμῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ κατὰδεξις ὅτι τὰ κύτταρα ταῦτα δεῖναι ἐπὶ τοὺς ζῶντας ὀργανισμούς, κατὰ τὸν μὴ ἀερόβιον τρόπον, ὡς τὰ μικρόβια

τῶν σηπτικῶν ζυμώσεων εἰς τὸν νεκρὸν ὀργανισμόν, οὕτω δὲ τὰ ζῶντα κύτταρα ἡμῶν, τὰ δρῶντα, τὰ ἰδία ἀκέραια κύτταρα ἡμῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἀλλότρια τῷ ὀργανισμῷ ἡμῶν κύτταρα, περκαρτίν· ἀλκαλοειδῆ, ἀλκαλοειδῆ δηλητήρια, ὡς ἤθελον περκαρτίν· τοιαῦτα κύτταρα ἀλλότρια τυχαίως εἰσπαρόντα, ὡς ἤθελον περκαρτίν· τοιαῦτα τὰ παράσιτα· τὸ συμπέρασμα τοῦτο εἶναι τὸ μάλλον τραχὺ κατὰ τοῦ περκαρτισμοῦ δόγματος κτύπημα.

Ἄλλ' ἀποδῶμεν δικαιοσύνην, ὁ Bechamp μόνος ἐν Lille καὶ μετὰ τοῦ ἐν Montpellier Estor κατέδειξε τὴν αὐτόματον ἀνάπτυξιν τῶν βακτηριδίων, ἅτινα ἀναπτύσσονται ἀπὸ τῶν τῶν μικροζυμῶν, τὴν αὐτόματον ταύτην τῶν βακτηριδίων ἀνάπτυξιν παρετήρησεν εἰς νεκρωθεῖσαν μοῖραν ζῶντος ὄντος. Κατὰ τὸν λίαν δριμύν χειμῶνα τοῦ 1867 καὶ 1868 παρετήρησεν ὅτι εἰς φυτὰ τῆς οἰκογενείας *Cacius* ἐγκαταλειφθέντα ὑπὸ τὴν δράσιν τῆς ἀτμοσφαίρας, καὶ δὴ ἐπὶ *agave americana* καὶ *opuntia vulgaris*, μέρη τῶν φύλλων ἐνεκρώθησαν ὑπὸ τοῦ πάγου, εὐρεθὲν ὅτι τὸ νεκρωθεὲς μέρος, καίτοι προπεφυλαγμένον ἀπὸ τῆς δράσεως τοῦ ἀέρος· ἐνεκρῆ τῆς ἀνεκρίστητος τῆς ἐξαιρετικῆς παχέας ἐπιδερμίδος τῶν φύλλων τούτων, ἐνεῖχε μέγα πλῆθος βακτηριδίων (*bacterium termo*), ἅτινα εἶναι τὰ βακτηρίδια τῆς σήψεως, ἐνθ' εἰς τὰ μὴ παγέντα μέρη καὶ παραμεινόντα ὑγιεῖ, συνεχόμενα δὲ μετὰ τῶν παγέντων διεκρίνοντο κύτταρα ἀνέπαφα ἢ μικροζύματα κατὰ φύσιν καὶ κινούμενα, ἅτινα τοῦναντίον εἶχον ἐντελῶς ἐκλείπει εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ φύχου παθόντα μέρη. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὅταν τμημα φυτοῦ νεκρωθεὲς προφυλαχθῇ ἀπὸ τῆς δράσεως τοῦ ἀέρος τὰ ἐν αὐτῷ εὐρισκόμενα μικροζύματα, ἅτινα ἀποθνήσκουσιν, ἐξακολουθοῦσιν ἀναπτύσσόμενα καὶ μεταβάλλονται εἰς βακτηρίδια.

Φρονεῖτε τάχα ὅτι ἀρνοῦμαι τὴν ὑπερξίν σπέρων καὶ μικροβίων ἐν τῷ ἀέρι; δὲν ἀρνεῖται τις ἐν γεγονόσι, ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα τῆς ἐρμηνείας αὐτοῦ· οἱ σπόροι τοῦ ἀέρος, οὐ, ὅμως, ἡμεῖς θέτομεν ἐν αὐτῷ, ἡμεῖς τὰ ζῶντα πλάσματα, ἡμεῖς τὰ ζῶα ὡς ἐκείνοι, τὰ φυτὰ, ἡμεῖς διὰ τῆς ἰδίας λειτουργίας τῆς ζωῆς ἡμῶν, οἱ μικροὶ ὀργανισμοὶ οὗτοι, οἵτινες βρίθουσιν ἐν τῷ ἀέρι εἶναι τὰ ἐφθαρμένα ὑπολείμματα τῶν μικροὶ ὀργανισμῶν, ὑπολείμματα ἅτινα ἀδυνατοῦσι πλέον νὰ συνπάρξωσι μετὰ ἀνωτέρας ὑπάρξεως· καὶ ἅτινα ἀπορρίπτονται εἰς τὸν ἀέρα, τοῦτέστιν ἀποδίδονται εἰς τὸν μακρόκοσμον ὁποῦν ἐπὶ στιγμὴν παρελθόμενα αὐτά. Καθ' ἅπαντα τὸν βίον ἡμῶν ἀφομοιοῦμεν καὶ ἀποβάλλομεν, προσλαμβάνομεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὕλης ἢ βραδυτέρον ἀποδίδομεν εἰς τὸν μακρόκοσμον ἀφοῦ στιγμιαίως ἐχρησιμοποίηταμεν αὐτάς. Ὡς ὅλα· λοιπὸν ταύτας στιγμιαίως ζώσας ἐν ἡμῖν καὶ δι' ἡμῶν ἀποβληθείσας ὑπ' ἡμῶν ζώσας εἰσέτι δικὴν κεγχρῶν ἢ ραβδίων, ἢ νεωτέρα ἐπιστήμη ἀποκαλεῖ μικροκόκκους, ἢ βακίδια καὶ χαρακτηρίζει ὡς παράσιτα.

Αἱ ὕλαι αὐταὶ προερχόμεναι ἀπὸ ὑγιοῦς σώματος καθίστανται νοσογόνοι διὰ τὸν ἀλλότριον ὀργανισμὸν ἐν ᾧ τυχαίως εἰσθύουσιν, προερχόμεναι δὲ ἀπὸ σώματος νοσοῦντος καθίστανται ἔτι μάλλον νοσογόνοι, **τυφοειδογόνοι** προερχόμεναι ἀπὸ πάσχοντος τυφοειδῆ πυρετόν, **τυφογόνοι** δὲ ἀπὸ τυφοῦ, ἀλλ' οὐχὶ ἀρρεγόνως καὶ ἀφ' ἐκυτῶν τυροειδικῶν ἢ τυφικῶν.

Καίτοι τὸ παρσιτικὸν δόγμα θριαμβοῦσι τὰ νῦν, οὐχ ἥττον οἱ θικσῶται αὐτοῦ κλονίζονται καὶ καταφεύγουσιν ἀπαύτως εἰς ἀληθείαν ὑπόθεσιν· δὲν ἀναφέρω τὸν Koush καὶ τὴν πτωματίην αὐτοῦ ἣν ὑποθέτει ἐκκρινόμενῃ ἀπὸ τοῦ δίκην ὑποστιγμῆς μικροβίου αὐτοῦ, ὅπερ οὕτω γίνεται ἐμμέσως νοσογόνον· ἐπίσης δὲν ἀναφέρω τί περὶ ὧτων ἐρρέθησαν ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ ταύτῃ περὶ τοῦ μικροβίου τῆς ἐρυθρᾶς τοῦ χοίρου, ὅτι δηλονότι αἱ τοῦ τοῦ λίαν ποικίλους ζωμοὺς ἐν οἷς καλλιεργείται, τὸ βέρος αὐτῶν εἶναι τόσῳ μικρὸν καὶ τόσῳ ταχέως περιορίζεται ὥστε μόλις ἐνίοτε ἡ καλλιέργεια γνωρίζεται ἀπὸ ἀπθενῶν νεφῶν ἐν μέσῳ τοῦ θρεπτικοῦ μέσου· ἤθελε τις ὑποθέσειν ὅτι ἐμμέσως **γεννᾶται** προϊόν ὅπερ παρεμπιπδίζει τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μικροβίου τούτου εἴτε ἡ καλλιέργεια γίνεται ἐν τῷ ἐλευθέρῳ ἄρρῳ εἴτε ἐν τῷ κενῷ. Ἐκ τούτου **ὑποτίθεται** ἡ γένεσις (ἄγνωστον τίνι τρόπῳ) προϊόντος (ἄγνωστον τίνος) κακτημένου (ἄγνωστον διατί) δύναμιν νὰ **παρεμπιπδῇ** τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μικροβίου τῆς ἐρυθρᾶς τοῦ χοίρου. Τοῦθ' ὅπερ σημαίνει· ὅτι τὸ μικρόβιον τῆς ἐρυθρᾶς τοῦ χοίρου κακῶς ἢ ἐπ' ἐλάχιστον ἀναπτύσσεται εἰς τοὺς διαφόρους τῆς καλλιέργειας ζωμοὺς, ἢ ἐν ἄλλαις· λέξουν ὅτι τὸ καλλίτερον δι' αὐτὸ μέσον εἶναι ἐκεῖνο, ἐν ᾧ εἶναι **αὐτόχθον**, ἐξ οὗ προκύπτει **πρὸς γεννᾶται**.

Ἦδὲ λαμβάνετε τὸ μικρόβιον τῆς ἐρυθρᾶς ὕλης ζῶν ἐν τῷ χοίρῳ, θέτετε αὐτὸ ἐν οἰσθήποτε ζωμῷ, μόλις ἀναπτύσσεται, καὶ, ἂν καὶ συμφέρει μάλλον, νὰ συμπεράνηται ὅτι τὸ καλλίτερον δι' αὐτὸ μέσον εἶναι ὁ χοίρος, εὐχαριστεῖτε νὰ ὑποθέσῃτε τὴν γένεσιν ἐντὸς προϊόντος (!) τοῦτο ὅμως εἶναι ἀναφορὰ πρὸς τὴν αὐτόμακτον γένεσιν γενομένη ὑπὸ τοῦ μεγαλητέρου πολέμου αὐτῆς!

Ὅτι κυρίως θέλω νὰ ἀναμνήσω σήμερον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἀνακρίνωσιν τοῦ Bousfort εἶναι αἱ δύο ὑποθέσεις τοῦ Verneuil ὅτις ὑποθέτει ἐν γένει μικρόβιον **ἀβλήχρον**, καὶ συλλήβδην μικρόβιον **μεταμεμορφωμένον**.

Τὸ **ἀβλήχρον** μικρόβιον εἶναι τὸ τῆς ὀστεομυελίτιδος ἐπὶ παραδείγματι, ἀναπτύσσεται εἰς πάσχοντα δωδεκάετη τοῦ Verneuil, ἐνεργεῖται δ' ἀκρωτηριασμός· εἰς αὐτόν, τὸ δὲ μικρόβιον δὲν ἐξαφανίζεται μ' ὅλην τὴν ἔλλειψιν τοῦ πάσχοντος μέρους, ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἐνοικεῖ τὸ σπέρμα ἀβλήχρον κεκρυμμένον καὶ ἐκδηλοῦται τέσσαρα ἔτη μετὰ τὴν ἐκτομήν· νέος ὀστεομυελίτιδος, καὶ μετὰ ὀκτὼ τέλος ἔτι γεννᾶται ὁμοίος μο-

λοτύμῳ φέρων τὸ αὐτὸ χαρακτηριστικὸν μικρόβιον· συμπεραίνει δὲ ὁ Verneuil ὅτι ἐν τῷ ὀργανισμῷ ἔκει τὸ σπέρμα τοῦ μικροβίου τούτου, σπέρμα κεκρυμμένον καὶ σιωπηλόν, ἀντικείμενον τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν ὅπως δηλώσῃ τὴν παρουσίαν αὐτοῦ διὰ τοῦ προϊόντος αὐτοῦ τοῦ μικροβίου. Οὕτω ἡ νόσος ἀντὶ νὰ ᾔνῃαι τὸ προϊόν τοῦ ὀργανισμοῦ, πιθανῶς ὀργανισμοῦ χοιραδικοῦ. . . .

VERNEUIL.— Οὐδόλως.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ

ἐπὶ τῆς ἀρτίως ἐκδοθείσης συγγραφῆς τοῦ ἱατροῦ

Σπυρίδωνος Ι. Κανέλλη.

ὑπὸ Ι. ΘΕΟΦΑΝΙΑΟΥ (ἐν Ἀγρινίῳ).

(Συνέχεια, ὅρα σελ. 184).

Ἐν τῷ δευτέρῳ κεφαλαίῳ ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται περὶ τῶν ἐξωτερικῶν προδιαθετικῶν αἰτίων, ὅσα τουτέστιν ἐπιδρῶσιν, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐκ τοῦ αὐτοῦ προερχομένων συνθηκῶν, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πνευματικῆς φύσεως. Συγκαταλέγονται δὲ ὡς τοιαῦτα ἡ ἀνεπάρκεια τῆς τροφῆς, ἡ ἐκείδρασις τοῦ ἀέρος, τοῦ φύχου, τῆς ἀνεπαρκοῦς ἐνδυμνάσεως, τῆς περὶ τὰ ἀφροδίτικα κατχρήσεως, τοῦ ἐπαγγέλματος, τοῦ κλίματος.

Ἡ ἀνεπάρκεια τῆς τροφῆς, καθὼς ἐπάγουσα ἀνεπάρκειαν τῆς θρέψεως, δύναται βεβαίως νὰ θεωρηθῇ προδιαθετικὴ αἰτία, πλὴν δέον νὰ ᾔνῃαι διαρκῆς καὶ παρατεταμένη, ὅπως ἐπὶ τῶν πασχόντων νόσους, ἐξ ὧν οὐσιωδῶς δυσχεραίνεται ἡ κατάποσις, ἢ ὡς ὁ στόμαχος σπινδαίῳ ἐκπθεν. Ἀνεξαρτήτως ὅμως τῶν περιστάσεων τούτων, εἰς τὴν ἀνεπάρκειαν τῆς τροφῆς δέον νὰ συμπεριληφθῇ καὶ ἡ διαρκὴς στέρησις σιτίων θρεπτικῶν, ἀντικαθισταμένων διὰ σιτίων πληρμελοῦς ποιότητος, μὴ συντελούντων τὸ παράπαν εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν τελουμένων ἐν τῇ ζωικῇ οἰκονομίᾳ καθ' ἐκείτην ὀργανικῶν ἀπωλειῶν, καὶ συνεπῶς εἰς ἀνάπλασιν τοῦ ὀργανισμοῦ.

Ἐσαύτως, ἔχει καὶ περὶ ἐνεργείας τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, οὗ μετεβλήθη οὐσιωδῶς ἡ ἀναλογία τῶν ζωοποιῶν στοιχείων αὐτοῦ ὑπὸ τῆς διαμονῆς πολλῶν ἀνθρώπων ἐν δυσανχλόγῳ χώρῳ. Ὅταν ἐντὸς θαλάμου δυσανχλόγου χωρητικότητος κοιμῶνται ἰδίως πολλοὶ ἄνθρωποι ἢ καὶ συζῶσιν, ὁ ἀὴρ τοῦ θαλάμου τούτου ταχέως διαφθείρεται, καὶ ἀποδίνει ἀνεπιτήδειος· εἰς τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν ἀιμάτωσιν.

Εἶναι τοῖς πᾶσι γνωστὰ τ' ἀποτελέσματα τοῦ περιοριζομένου ἀέρος, ἅτινα ποικίλλονται ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς διαφθορᾶς αὐτοῦ, ἢ τῆς

ἀλλοιωσώ; τῆς ἀναλογίας τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων στοιχείων, καὶ ἔτινα δύνανται νὰ συνοψισθῶσιν εἰς τὰ ἐξῆς, δύο, τὰ κυριώτερα. Ἡ οἱ ἐν τῷ αὐτῷ στενῷ χώρῳ ἀναπνεύοντες πολλοὶ ἄνθρωποι ταχέως προσδύλονται, καὶ πίπτουσιν αἰνεὶ κεραυνόπληκτοι ἐξ ἀσφυξίας, δηλητηριασθέντες ἐκ τοῦ πλεονέσκοντος ἀνθρακικοῦ ἀέρος ἐν τῷ ἀέρι τούτῳ, ἐνὸς τῶν τάχιστα καὶ εὐρέως δὲν ἀνακινιτοῦ δὲ τοῦ στενοῦ τούτου χώρου διὰ τοῦ ἐξωθεν ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἢ, ἐὰν ἡ ἐπενέργεια αὕτη δὲν ἐξικνηται μέχρι τοῦ σημείου τούτου, βραδέως καὶ κατὰ μικρὸν διαφθείρεται ὁ ὁργανισμὸς αὐτῶν καὶ προδιατίθεται εἰς νόσους χρόνιαις, καὶ ἰδίως τὴν πνευμονικὴν φθίσιν, ἣτις τοσοῦτον συχνὴ παρτηρεῖται εἰς τοὺς στρατιώτας, τοὺς στρατωνιζομένους εἰς στενὰ καὶ ἀήλια παρπηγήματα, εἰς τοὺς ἐργάτας, τοὺς ἐντὸς στενοχώρου ἐργοστασίου ἐργαζομένους, καὶ τέλος εἰς τὰς πτωχὰς οἰκογενεῖς, τὰς συντηγμένους ἐκ πολλῶν μελῶν, συζώντων ἐντὸς στενοχώρων, ἀνηλίων, καὶ ἀήλιων οἰκημάτων.

Συμβαίνει δὲ ἡ τοιαύτη διαφθορὰ τοῦ ἀέρος ἐν στενοῖς χώροις, ἐν οἷς συζῶσι καὶ διασυντερεούμενοι ἰδίως πολλοὶ ἄνθρωποι, διότι διὰ τὴν ἀναπνοὴν καὶ τῆς ἀδρήλου ἔτι διαπνοῆς τὸ ἐξατμιζόμενον ἀνθρακικὸν ὄξύ, καὶ ἡ φυσιολογικὴ διδασκεί, μεταβάλλει οὕτως τὴν ἀναλογικὴν τῶν στοιχείων τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος τὸ ὀξυγόνον ἐλαττοῦται, καὶ ἀντὶ τῆς συνήθους ἀναλογίας 21 : 100, δύνανται νὰ κατὰ πέτη εἰς 19, 18, καὶ ἔτι κατωτέρω.

Ἀλλὰ διὰ τῆς ἀναπνοῆς δὲν ἐκπέμπεται μόνον ἀνθρακικὸν ὄξύ, ἀλλὰ καὶ ὕδωρ, ὅπερ κατὰ τοὺς φυσιολόγους παρ' ἐνῆλιν ἀναδίνει ἀπὸ 750 — 1200 γραμμάρων, συνάμα δὲ καὶ πόσον τι μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκασθῆτον ὁργανισμῶν ὕδων συνισταμένων κυρίως ἐκ λευκῶν ἐπιδερμίδος καὶ λίπους, καὶ τινος ἐκ τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ στόμακος ἐξερχομένης ἰδιαίτερας ὕλης, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν γνωστὴν ἀποφορὰν τῶν θαλάμων, καὶ ἣτις ἐπικισθητοτέρα γίνεται, ὅταν ἡ ἀναλογία τοῦ ἀνθρακικοῦ ἀπὸ 0,7 ἐπὶ τοῖς 100, φθάσῃ μέχρι 1 χιλιοστοῦ.

Καὶ τοιαῦτα μὲν εἰσὶ τὰ ἐκ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ περιωρισμένου ἀέρος ἀποτελέσματα τοῦ ἀνθρωπίνου ὁργανισμοῦ, διαφθειρομένου κατὰ μικρὸν, καὶ προδιατιθέμενου οὕτω εἰς πνευμονικὴν φθίσιν.

Ὅταν δ' ἀφορᾷ τὰ λοιπὰ ἐξωτερικὰ προδιαθετικὰ αἰτία, ἐκτὸς τινῶν ἐπιτηδεύματων, φρονούμεν ὅτι μόνον ἐπὶ τῇ προϋπάρξει φυσιολογικοῦ δυσκρασίας δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τοιαῦτα· διότι καὶ ἡ ἐπὶ τῆς οἰκίας δόξης κλίμακος, καὶ ἡ ἀνεπαρκὴς σωματικὴ, καὶ αὐτὴ ἡ ψυχὴ καὶ ἡ μετ' αὐτῆς συνδεομένη ἀνεπαρκὴς ἐνδυτικὴ, καὶ ἡ περὶ τ' ἀφροδίτης κατὰ χροίης, ἐκ τῆς καθήμενης πίεσης ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ οὐδὲν ἐπιδόρσαν ἐπὶ τῆς καθόλου υγείας, ἢ, ἀναλόγως τῆς κρέσεως καὶ τῆς εὐπαθείας ἐκείνου, ἐπροξένησαν διάφορα ἄλλα νοσήματα, οὐχὶ ὅμως καὶ

πνευμονικὴν φθίσιν. Οὐδεμία δὲ πειστικὴ ἀπόδειξις ὑπῆρχεν, ὅτι εἰς εὐρώστους καὶ ὑγιεῖς ὁργανισμοὺς τ' ἀνωτέρω κλίμα ἐγέννησαν φθίσιν πνευμονικὴν, ὥστε καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ διαγραφῶσιν ἐκ τοῦ κατὰ λόγον τῶν προδιαθετικῶν αἰτίων.

Ἐκ τῶν ἐπαγγελλόμενων ἐκείνα μόνον φαίνονται συντείνοντά πως εἰς ἀνάπτυξιν πνευμονικῆς φθίσεως, ὅσα ἀναγκάζουσι τοὺς τοιαῦτα ἐπαγγελλομένους νὰ διακινῶσιν ἐν ἀτμοσφαιρῇ πλήρει κοινού τοῦ, καὶ νὰ εἰσπνέωσιν ἐκείνην ποτότητα αὐτοῦ· ἀλλ' ἀφορᾷ δὲ ἂν οἱ κοινοὶ αὗτοι εἰσὶ μεταλλικῆς ἢ ὀρυκτῆς, φυτικῆς, ἢ ζωικῆς φύσεως· διότι πάντα τὰ εἶδη τῶν κοινοῦ τούτων εἰσερχόμενα εἰς τοὺς βρόγχους διὰ τῆς ἀναπνοῆς γεννῶσιν ἐρεθισμὸν τῶν πνευμονικῶν κυψελίδων, καὶ ὑποβοηθοῦσι τὴν ἀνάπτυξιν πνευμονικῆς φθίσεως. Κατὰ τινὰς μάλιστα ὁ λόγος, δι' ὃν τῇ ἱατρῇ παρέπεται ἐνίοτε πνευμονικὴ φθίσις εἶναι, ὅτι βρογχίτις τῆς ἱατρῆς συνεπάγει ἀπολέσειν τοῦ βρογχικοῦ ἐπιθηλίου, ὅπερ ἀποτιθέμενον ἐν ταῖς πνευμονικαῖς κυψελίσιν, καὶ ἐπενεργῶν δίκην κοινοῦ τοῦ ζωικοῦ ἐπιφέρει ἀβλήχρῳ τινι φλεγμονῇ αὐτῶν, ἐπακολουθουμένην ὑπὸ τυροειδοῦς πνευμονίας. Ἐπίσης, ἐκτὸς πολλῶν ἄλλων ἀρτημιῶν, δι' αἷς συχνότερον ἡ πνευμονικὴ φθίσις ἀπαντᾷ εἰς τὰς μεγάλαις πόλεις, καὶ ὁ κοινοῦ, ἐξ οὗ ἡ ἀτμοσφαιρὴ τῶν μεγάλων πόλεων εἶναι πάντοτε πεπληρωμένη, εἶναι πρόσθετος φθισιογόνος ἀφορμή. Οὐδὲν ἥττον ὅμως, ἐπεὶ δὴ σπάνιοι οἱ ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιτηδεύματων παθίνοντες, ἐκ πνευμονικῆς φθίσεως, ἀπειροὶ δὲ οἱ παντάπασιν μὴ ἐνοχλούμενοι, καὶ πλήρη τὴν υγίαν ἔχοντες, καίτοι ἀπὸ πλείστων ἐτῶν διερῶς τὰ τοιαῦτα ἔργα ἐπαγγελλόμενοι, ἔπεται φυσικῶς, ὅτι μόνον εἰς τοὺς προδιατεθειμένους εἰς πνευμονικὴν φθίσιν δύνανται τὰ ἐπαγγελλόμενα ταῦτα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προδιαθετικὰ αἰτία.

Ἡμεῖς μέχρι σήμερον δύο μὲν εἶδομεν σιτυμπόρους ἀναγκάζομένους συχνάκις ἐκ τοῦ ἔργου αὐτῶν νὰ εἰσπνέωσι τὴν κοινοῦ τῶν σιτοβολώνων, ἐν οἷς εἶχον ἀποταμιευθῇ καὶ ἐπωλοῦντο οἱ διάφοροι δημητριακοὶ καρποί, νὰ πᾶθωσι ἐκ πνευμονικῆς φθίσεως, ἐν δὲ λιθοξόῳ, καὶ δύο καπνεμπόρους ὡς ἐκ τοῦ ἔργου αὐτῶν ἀναγκάζομένους χάριν περιποιήσεως τοῦ ἐμπορεύματος νὰ τινάττωι συνεχῶς τοὺς ὀρυκτοῦς τῶν ξηρῶν κεκοιναμμένων καπνοφύλλων, ἐν ᾧ ἀπείρους ἄλλους τοῦ αὐτοῦ ἐπαγγελλόμενος οὐδόλως εἶδομεν νὰ πᾶθωσι, πλήρη δὲ ἀκραίαν τὴν υγίαν διακτώντας· οὐδένα δὲ ἄχρι τοῦδε εἶδομεν ἀρτοποιὸν ἢ ἀνθρακὴν προσβληθέντα ἐκ πνευμονικῆς φθίσεως. (ἀκολουθεῖ)

Θεραπεία παροξυσμού αρθριτιδός. — 'Επι παροξυσμού αρθριτιδός μετρίκις έντάσει παρρηγέλλεται δίαιτα καί ποτὶ διαλυτικῇ, πλὴν τούτων δὲ καί κατ' αὐτὴν ἔτι τὴν περίοδον δ Bouchard χορηγεῖ τὴν λιθίνην εἰς δόσιν ἀπὸ 1 ἕως 1 καὶ 1/2 γράμματος δι' ἡμέρας ἐν ἀνωματικῷ ἐγγύρῳ.

Τῆς αρθριτικῆς πληθώρας οὐσης ἐν δόσιν καί συνοδευομένης ὑπὸ ἰσχυρῶν πόνων, μεγάλου πυρετοῦ, προσφέρεται τὸ ἱεὺλικὸν νάτριον ἐκτὸς ἀν' ἡπάρχει καρδιακὸν φύσημα ἢ λιύκωμα ἐν τοῖς οὖροις· ὅπως ποτ' ἀν' ἡ προσφέρεται τὸ φάρμακον εἰς μικράς δόσεις· κατὰ ὥραν πρὸς βελτιομένην ἀπεκρίσιν, οὕτω δὲ μετ' οὐ πολὺ παρκτηεῖται ἐλάττωσις τῆς ἐξοδήσεως καί τοῦ πόου.

Τῶν πόων ὄντων λίαν ἰσχυρῶν καί τῶν παροξυσμῶν παρατεταμένων τὸ ἐξόχως ὠφελοῦν φάρμακον εἶναι τὸ χοληκὸν ὡς αἰνοπνευματικῆς βόμμα ἢ ὡς οἶος. Καί ἐν ἀρχῇ μὲν τὸ φάρμακον δίδεται εἰς μικράς δόσεις, μετ' οὐ πολὺ ἀνεκτοῦ καταστάντος τοῦ φαρμάκου δίδεται κατὰ τὸν Garrod ἀνὰ 2—4 γράμματα οἷνι ἐκ μιᾶς κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐξέως παροξυσμοῦ, ἢ 15—20 σταγόναις βόμματος, τέλος δὲ ἐλαττοῦται ἡ δόσις καί δίδεται τὸ φάρμακον πολλὰς δι' ἡμέρας εἰς μικράς δόσεις.

Ἐξωτερικῶς δὲ συνιστᾶται ἐπιχάλυψις τῆς πασχούσης αρθρώσεως διὰ σπληνίου διαβρόχου ἐν ἐλαίῳ ὑοκυάμου καί χλωριοφορμίου.

Κυρεδίνη ὡς ἀντιασθματικόν. — Ὁ ἀσθματικὸς ἢ καρδιακὸς πάσχων κατὰ τὸν Li. See παρήμεναι ἐπὶ 20—30 ἐξηκοστὰ τῆς ὥρας τρίς δι' ἡμέρας ἐν δωματικῇ χωρητικότητος περίπου 25 κυβικῶν μέτρων ἀέρος ἐν ᾧ τίθεται πινάκιον περιέχον 4—5 γράμματα πυρεδίνης εἰς ἐξάτηρσιν. Μετὰ δύο ἢ τρεῖς τοιαύτας εἰσπνοὰς οἱ ἐν τῇ θώρακι συριγμοὶ ἐλαττοῦνται ἢ παύονται, ἢ ἀπόχρεμψις εὐκολύνεται, οἱ δὲ πάσχοντες διέρχονται τὴν νύκτα ἡσυχῶς ὑπνώττοντες ἢ μὴ. Καί ἐνίοτε μὲν ἡ βελτίωσις ἐπιμένει, ἄλλοτε δὲ τὸ ἀγαθὸν τῶν εἰσπνοῶν ἀποτέλεσμα μειοῦται βελτιοῦν μετὰ ἐξ ἕως δέκα ἡμέρας, τότε δὲ ἐφαρμόζεται ἡ δι' ὠιδιούχου καλλίου θεραπεία, ἥτις καίτοι ὠφέλιμος ἐπάγεται εἰς τινὰς περιπτώσεις φαινόμενα ἰωδισμοῦ οὐ ἔνεκα διακόπτεται.

Θεραπεία τῆς ἐπιλογέλου ἐκλαμφίας. — Βεβαιωθείτης τῆς λευκωματούρας ἐνδύκνεται ἡ γαλακτώδης δίαιτα καί φλεβοτομία 300—500 γραμμάτων, καί δὴ ἐπὶ εὐρώττου καί πληθωρικῆς γυναικός. Τῆς ἐκλαμφίας δὲ καταστάτης ἐνδείκνυται φλεβοτομία 300—500 γραμμάτων, χλωρίδα ἢ ἀπὸ 4—12 καί 16 γραμμάτων εἰς δόσεις μικράς, καί εἰσπνοαὶ

χλωριοφορμίου. Τοῦ στομίου τῆς μήτρας ὄντος διεσταλμένου ἐπισπεύδεται ὁ τοκετός, τοῦναντίον δὲ ἀποφευκτέα πᾶσα πρόκλησις πρὸς τοκετὸν ἢ ἔκτρωσιν. Ἐπὶ ἐκλαμφίας μετὰ τὴν ἔξωσιν καί τοῦ ὑστέρου ἐνδείκνυται ἡ χλωρίδα καί τὸ χλωριοφόρμιον.

Ὁ Delore προτείνει τὴν ἐξῆς τῆς θεραπείας κανόνα·

1. — Φλεβοτομία ἐπὶ γυναικὸς πληθωρικῆς. — 2. — Χλωριοθλός σίδηρος ἐπὶ ἀναιμικῆς. — 3. — Χλωριοφόρμιον πρὸς κατὰπαυσιν τῶν παροξυσμῶν. 4. — Χλωρίδα εἰς κλύσματα εἰς μεγάλας δόσεις κατὰ ὥραν. — 5. — Ψυχρὸν λουτρόν. — 6. — Τεχνητὸς τοκετός τῆς νέσου οὐσης βελίας καί τοῦ ἐμβρύου οὐχὶ νεκροῦ.

Σπαρτεΐνη κατὰ καρδιακῶν παθῶν. — Καί ἄλλοτε ἐν τῇ Γαλλικῇ λόγος ἐγένετο περὶ τῶν ἀγαθῶν αποτελεσμάτων ἐκ τῆς χρήσεως τῆς Σπαρτεΐνης εἰς τὰ καρδιακὰ πάθη. Κατὰ τὸν Houdé τὸ φάρμακον κυρίως ὠφελεῖ καὶ ὡς περιστατικὸν ἢ καρδία ἔτε ἔνεκεν ἀλλοιώσεως τοῦ ἰστού αὐτῆς, ἔτε ἔνεκεν ἀνεπαρκείας πρὸς ὑπερπήδησιν τῶν καλυμμάτων τῆς κυκλοφορικῆς ἀδυνατεῖ νὰ ἐκπληρώτῃ κανονικῶς τὰς λειτουργίας αὐτῆς, καὶ ὡς περιπτώσεις ὁ σφυγμὸς εἶναι ἀνώμαλος, διαλείπων, ἀβρύμμος, καὶ ὡς τέλος περιπτώσεις ἢ κυκλοφορία εἶναι ἀδρανής· ἐν γένει κατὰ τὰς ἐνδείξεις ταύτας ἡ Σπαρτεΐνη χωρὶς τὸ παράπαν νὰ διαταράξῃ τὴν πέψιν ἢ τὸ νευρικὸν σύστημα προσφέρει σημαντικὰς ἐκδουλεύσεις εἰς τὴν θεραπευτικὴν τῶν καρδιακῶν παθῶν, ἔτε ἐπανεφέρουσα τὸν κατὰ φύσιν ῥυθμὸν τῶν καρδιακῶν ὥσεων, ἔτε ἐντείνουσα τὸ σθένος τοῦ καρδιακοῦ μυός.

Δίδεται δ' ἐσωτερικῶς εἰς κατὰ πότιν ὡς ἐξῆς·

Rp. Spartein. Sulfur. gr. 10.

Extract. Tarax. q. s.

ut. f. pil. pond. gran. 1 No 50.

D.

ἢ εἰς σερᾶπιον κατὰ τὴν ἐξῆς ἀναλογίαν·

Rp. Spartein. Sulfuric. gr. 6.

Solv. in

Sir. cort. Aurantior. Unc. 10.

M. D.

ἡμίσεια οὖγκια ἕως ἐξ δραχμῶν τοῦ σερᾶπιου τοῦτου ἔνεχουσι 2)5 τοῦ σιταρίου θεϊκῆς Σπαρτεΐνης· ἢ δίδονται καί ἀπλῶς εἰς διάλυσιν ἐν σιταρίῳ κατὰ τοὺς See καί Labordé εἰς δόσιν 2 σιταρίων.

Γ.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

SIROP D'HYPHOPHITES DE FELLOWS.

Παρασκευαζόμενον ἐν Ὑόρκῃ ἀπὸ τοῦ χημικοῦ

JAMES FELLOWS.

Τῇ περὶ οὗ πρόκειται σκεύασμα ἐνέχει

ἢ κυριώτερον τοῦ ζωικοῦ ὁργανισμοῦ συστατικῶν, Κάλιον καὶ Τίτανον. Ὁξειδωμένους ἐνώσεις, Σίδηρον καὶ Μαγγανήσιον. Τονικῶν, Κινίνην καὶ Στρυχνίνην. Καὶ τὸ ζώον Οομελιώδες συστατικόν, τὸν Φώσφορον.

Διαφέρει πάντων τῶν ἄλλων ὁμοταγῶν σκευασμάτων διότι εἶναι εὐάρεστον τὴν γαστρίαν, ἐνεργεῖ ἐπὶ τοῦ στομάχου εὐνοϊκῶς, καὶ οὐδὲν ἐπιγίνεται κακὸν ἀπὸ τῆς παρατεταμένης αὐτοῦ χρήσεως.

Μεγάλαν ἐκτέτακτο ὑπόληψιν ἐν Ἀμερικῇ καὶ Ἀγγλίᾳ διὰ τὸ νόσιμον τῆς χρήσεως αὐτοῦ εἰς τὴν θεραπεύσαν τῆς φθίσεως, τῆς χρόνιαις βρογχίτιδος καὶ ἐτέρων τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων παθήσεων. Οὐχ ἥττον δὲ ὠφελεῖ καὶ κατὰ ποικίλων νευρικῶν νόσων, ὡς καὶ κατὰ τῆς ἀτονίας. — Αἱ θεραπευτικαὶ αὐτοῦ ἐνέργειαι ἀποδοτέαι εἰς τὰς τονωτικὰς καὶ θρεπτικὰς αὐτοῦ ιδιότητας δι' ὧν αἱ διάφοροι ὀργανικαὶ λειτουργίαι ἐπανέρχονται εἰς τὸ κατὰ φύσιν. Οὕτω καὶ ἐν περιπτώσεσι ἐνδείκνυνται ἡ τῆς ἐννευρώσεως τόνωσις διὰ τονωτικῆς θεραπείας, τὸ σκεύασμα τοῦτο εἶναι τὰ μάλιστα ὠφέλιμον. Ἐνεργεῖ ταχέως, διεγείρει τὴν ὄρεξιν, βυθίζει τὴν πέψιν, διευκολύνει τὴν ἀπορρόφησιν καὶ μετὰ τῶν θρεπτικῶν οὐσιῶν μεταβάλλει εἰς τὴν κυκλοφορίαν. Ἐπίσης ὠφελεῖ καὶ κατὰ τῶν φρενοπαθειῶν καὶ ἐν γένει πάσης νευρικῆς παθήσεως.

Ἐκάστη φιάλη περιέχει 8 οὐγκίας, ἥτοι 50 περίπου δόσεις.

Εὐρίσκεται ἐν Ἀθήναις παρὰ τῷ κ. Κ. Ὁλυμπίῳ. Πᾶσα περί τούτου ἀγγελία ὠρίσκει μόνον διὰ τὰ ἱατρικὰ περιοδικά.

COMPAGNIE DES VASELINES FRANÇAISES.

Ἑμβλημα Πητρελαϊνῆ (Pétroleline).

Ἀδελφῶν LANCELOT καὶ Σασι.

Χημικοῦ, φαρμακοποιῦ, διδάκτορος ἱατρικῆς τῆς ἐν Παρίσι ἱατρικῆς Σχολῆς.

Διπλωμα τεμπητικὸν ἐν τῇ ἐκδόσει τῶν ἔργων 1885.

Παρίσι, 15 Rue de l'Écliquier. — Ἐργαστάσιον ἐν Aubervilliers (Seine).

Λονδίνον, 103. London Wall.

Τῆς Πητρελαϊνῆς χρήσις γίνεται εἰς τὰ φαρμακευτικὰ σκευάσματα.

Ἡ Πητρελαϊνῆ, ἡ Γαλλικὴ Βασιλινῆ, ἥ: χρήσις γίνεται ἐν ἀπαι τοῖς νοσοκομείοις τῶν Παρισίων, εἶναι οὐδετέρως, ἀχρὺς ἢ μωρὰ τὴν γαστρίαν

διὰ τῶν χαρκατήρων δὲ τούτων γνωρίζεται ἀπὸ πάσης παραποιήσεως ἢ νοθείας. Μεγάλῃ γίνεται αὐτῆς χρῆσις εἰς τὴν ἱατρικὴν εἰς τὴν θεραπείαν τῶν κακῆς φύσεως πληγῶν, θεραπεύει δὲ ταχέως Ἐγκαύματα, Παράδας τῶν μαστῶν Ῥωγμὰς, Εὐλογίαν, Ἐρυσίπελας, Πιτυρίασιν, Ἐκζέμα καὶ πᾶσαν ἄλλην ἐν γένει νόσον τοῦ δέρματος. Μεγάλῃ χρησιμότητος εἶναι καὶ εἰς τὴν μυροποιαν. Οὐδέποτε ταγγίζει. Ζητητέα ἡ ὑπογραφή LANCELOT et Cie.

Ἐν Ἀνατολῇ εὐρίσκεται ἐν τῇ Φαρμακευτικῇ ἀποθήκῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει Grand'Rue de Galata 35.

ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΙΑ (OFFICINE)

ἡ Συλλογὴ τῶν κατὰ τὴν πρᾶκτικὴν φαρμακοποιῶν.

Διαλαμνάνουσα

Περίληψιν ἀπαστῶν τῶν φαρμακοποιῶν, τῶν ἱατρικῶν καὶ φαρμακευτικῶν συνταγολογιῶν τῶν διαφόρων ἐπικρατειῶν. Τοξικολογίαν, ἡ τὸν τρόπον τοῦ ἀνιχνεύειν τὰ δηλητήρια. Φαρμακευτικὰς δοκιμασίας. Φαρμακοποιῶν κτηνιατρικῆς, ὁμοιοπαθητικῆς. Θεραπευτικὸν ἐγκόλπιον, ἀπαντα τὰ νέα φάρμακα γενικῇ τῶν φαρμάκων διατίμησιν.

ΥΠΟ DORVAULD.

Ἐκδοσις 10ῃ ἐντελῶς ἀνασκευασθεῖσα ἐκ 1000 σελ. κείμενον. Σχήματα ἐν τῷ κειμένῳ. Ξένη ὀνοματολογία.

Εὐρίσκεται ἐν Ἑλλάδι εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Γαληνοῦ.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ διὰ τὸν Γαληνὸν εἶναι διακταεῖς τὸ γραφεῖον αὐτοῦ ὁδ. Πινυκοτῶν 8, καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰς EASTERN AGENCY Karakeuy Deirmen Han.

Ἡ διεύθυνσις EASTERN AGENCY ἐπιφορτίζεται τὰς ἀγγελίας διὰ τὰς ἐν Ἑλλάδι καὶ τὸ ἐξωτερικὸν ἐφημερίδας. Αἰδεῖ ἐμπορικὰς πληροφορίες περὶ Ἑλλάδος καὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὑποδεικνύει ἐπὶ τῇ αἰτήσει εἰς τὰ ἐν Εὐρώπῃ καταστήματα τοὺς καλλιτέρους ἀντιπροσώπους διὰ τὴν κητανάλωσιν τῶν προϊόντων. Προμηθεύει τέλος ἐξ Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς βιβλία, ἐργαλεῖα, καὶ παντὸς εἶδους ἀντικείμενα χρήσιμα εἴτε διὰ τὸ ἐπάγγελμα εἴτε διὰ τὴν ἰδίαν τῶν κ. ἱατρῶν καὶ φαρμακοποιῶν χρῆσιν.

Νικοσιδίη. — Ἀντίδοτον κατὰ τῶν κακῶν τῆς νικοτιανῆς εἰς τοὺς καπνίζοντας ἀποτελεσμάτων. Εὐρίσκεται ἐν Ἀθήναις παρὰ τῇ Διευθύνσει τοῦ Γαληνοῦ.

Rákoczy

ΠΙΚΡΟΠΗΓΗ EN BUDE
ΙΔΙΟΚΤΗΤΟΣ
ΤΩΝ ΛΑΚΑΦΩΝ LOSER

Τὸ αὐτοφύεον πικρὸν ἐν
ὕδατι Rákoczy εἶναι ἐ.
τῶν πλουσιωτέρων εἰς
στερεὰ συστατικὰ ὑδά-
των, ἅτε δὴ περιέχον ἐν
10000 μέρ. κύτου 571
μέρη στερεῶν συστα-
τικῶν καὶ προτιμᾶται εἰς
τὰς νόσους τῆς κάτω κοιλίας διὰ τὸ ἐν αὐτῇ ἄφοον
θεῖον μαγνήσιον, νάτριον καὶ λίθιον.

Ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς λοιπὰς πικροπηγὰς τὸ ὕδαρ
Rákoczy θεωρούμενον παρ' ἀπάντων τῶν ἱατρῶν ὡς τὸ πρωτεύον προ-
τιμᾶται καθ' ὅς περιπτώσεις ἐνδείκνυται ἡ χρῆσις τῶν πικρῶν ὑδάτων,
διὸ καὶ ὡς τοιοῦτον συνιστᾶται καὶ ὑπὸ Ἀκαδημιῶν καὶ ὑπὸ ἱατρῶν
ὡς ὑπὸ τῆς ἐν Butapest ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν, τῆς ἐν Παρίσις
ἀκαδημίας τῆς ἱατρικῆς, ὑπὸ τῶν ἱατρῶν Fauvel ἐν Παρίσις, Charles-
Ticheborn ἐν Λονδίῳ, Τριανταφυλλίδου καὶ Mordtmann ἐν Κωνσταν-
τινουπόλει, Zoupan ἐν Ἀδριανουπόλει, Salem pacha ἐν Καίρῳ, Sch-
uss ἐν Ἀλεξανδρίᾳ, Zoissel καὶ Rokitsansky ἐν Βιέννῃ, Seitz ἐν Μο-
νάχῳ, Vohl ἐν Κολωνίᾳ κλ.

Πωλεῖται ἐντὸς φιαλῶν προσφάτως ἐκκείμενων πληρουμένων παρ' ἑα-
στὸν τοῖς καταστήμασιν τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων, τοῖς φαρμακείοις καὶ
φαρ. ἀκαρμπορείοις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Α. Δ. Γεωργιάδης. — Στοιχεῖα ἱστοδικαστικῆς. Τόμ. Α'. Ἀθ-
ναί 1885. Τιμὴ τοῦ βίου συγγράμματος Δρ. 32 πληρωτέα εἰς τὴν
παραλαβὴν τοῦ Α' τόμου. Εὐρίσκεται εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον κ. Μπέκ. —
Ὁ Β' τόμος ὑπὸ τὰς πιεστήριας.

**Κλινικὴ μελέτη ἐπὶ τῶν προδιαθετικῶν αἰτίων τῆς φθίσεως τῶν
πνευμόνων, ὑπὸ Σπυρίδωνος Ἰω. Κανέλλη,** ἱατροῦ. Εὐρίσκεται
παρὰ τῷ ἐν Ἀθήναις ἐμπόρῳ κ. Ἰω. Κανέλλῃ ὁδὸς Αἰόλου ἀριθ. 111
τιμωμένη δραχ. 1.

CH. FÉRÉ. — Traité élémentaire d'Anatomie médicale du Système
nerveux. — Paris. 1886. I. V. in 8. avec 213 fig. dans le texte.
Aux bureaux du progrès médical. Rue des Carmes 14. Prix.
10 fr.

B. OURNEVILLE. — L'Année médicale. (Huitième année) 1885. —
Paris 1886. Chez Plon. Rue Garancière. No. 8. et 10. — Prix. 4 fr.